

Sadržaj

Događaji

Mediji o medijima

Saopćenja za javnost

Konkursi

Najava događaja

Linija za pomoć novinarima

Zaključci sa Konferencije o primjeni
Zakona o zaštiti od klevete održanoj
u Banjaluci 30.11.2015.

Primjena Zakona o zaštiti od
klevete: Sudska praksa proizvodi
autocenzuru

Piše: Suzana Mijatović

Dekriminalizacija klevete nije
dovela do smanjenja broja sudske
postupaka

Piše: Sanela Gorušanović-Butigan

Zakon o zaštiti od klevete u sudske
praksi

Piše: Duško Miloica

Zakon o zaštiti od klevete ne
prepoznaće prirodu online medija:
Netransparentni portali kao para-
medijski prostor

Piše: Nusmir Huskić

Dogadaji

14.01.2015.

Novinari trebaju biti ustrajni u zaštiti
svojih prava

Bez međusobne podrške i jakog medijskog sindikata medijski uposlenici ne mogu očekivati bolje uslove rada i poštivanje svojih prava, istaknuto je na današnjoj radionici o zaštiti prava novinara u lokalnim medijima održanoj u Goraždu.

Elma Geca, predsjednica Sindikalne organizacije RTV BPK Goražde, kazala je da je značaj sindikalnog organizovanja neupitan.

„Sindikalna borba nije jednostavna, zbog toga se uvijek ima problema ali se isplati. Ovaj sindikat je u ključnim momentima uspio sa krajnjim metodama, štrajkovima, zaštititi novinare i postići dogovor sa svojim osnivačem. Za sindikat je neophodno povjerenje i ujedinjenost novinara“, kazala je Geca.

Detalji

Uvodnik

Zakoni o zaštiti od klevete doneseni u entitetima i Brčko distriktu prije više od deset godina prebacili su djela klevete iz krivičnog u oblast građanskog prava, što je donijelo novu praksu za sudije i novinare i potaknulo veća prava novinara i slobodu govora. Međutim, pogrešnom primjenom ovaj zakon pretvoren je u svoju suprotnost i postao je mehanizam za pritisak na novinare i medije.

Tužioci ne poštuju Član 8. Zakona o kleveti koji podrazumijeva medijacijski proces prije suđenja niti koriste mogućnosti ulaganje žalbi i prigovora na pisanje štampe i online medije Vijeću za štampu u BiH.

Velikim brojem tužbi protiv novinara i medija vrši se pritisak, a mediji su vrlo često primuđeni plaćati nerealno visoke novčane iznose na ime naknade štete izrečene uglavnom za nanesenu tzv. „duševnu bol“. Mediji i novinari, odnosno sloboda izražavanja, trpe veliku štetu zbog ovakvog načina primjene Zakona o zaštiti od klevete i ovakva sudska praksa samo podstiče pojavu cenzure i autocenzure.

Jedan od razloga gašenja printanog izdanja Slobodne Bosne upravo su pritisci kroz tužbe za klevetu. Protiv ovog magazina vodi se blizu 50 sudske procesa za klevetu. U zadnja dva slučaja ovaj magazin je isplatio velike iznose za klevetu, odnosno za tvrdnje koje su njihovi sagovornici iznijeli u intervjuima. Na ovaj način se uvodi cenzura i za novinare i sagovornike. Po ovoj logici novinar bi trebao da bude i policajac koji će unaprijed provjeravati istinitost tvrdnji svojih sagovornika.

Prema podacima Linije za pomoć novinarima u periodu od 2002-2012. godine, samo na sarajevskim sudovima bilo oko 700 tužbi za klevetu, a na ostalim sudovima u BiH oko 1.000. Zakon o zaštiti od klevete provodi se na način da krši prava novinara na slobodu govora, prava na kritikovanje izabranih dužnosnika, prava na korištenje neimenovanih izvora i prava na zadiranje u privatni život u cilju izvještavanja javnosti. U ovom broju biltena E-novinar o primjeni Zakona o zaštiti od klevete piše novinarka **Slobodne Bosne Suzana Mijatović**, sudija Osnovnog suda u Prijedoru **Duško Miloica**, sutkinja Općinskog suda u Sarajevu **Sanela Gorušanin-Butigan** i advokat **Nusmir Huskić**.

Adis Šušnjar, Udrženje/udruga BH Novinari

Primjena Zakona o zaštiti od klevete

Sudska praksa proizvodi autocenzuru

Piše: Suzana Mijatović

Novinari i urednici „Slobodne Bosne“ pamtit će 2015. kao godinu u kojoj je, nakon tisuću objavljenih brojeva, tjednik prestao izlaziti u printanom izdanju i sa 1. januarom „preselio“ na novu digitalnu platformu. Suočeni s višegodišnjim političkim pritiscima, poglavito preko oglašivačke industrije, nemilosrdnim tržištem i brojnim presudama za klevetu, Uredništvo „Slobodne Bosne“ na koncu je bilo prinuđeno pronaći „jeftiniji“ put do čitatelja.

Zbog izvršenja sudske presude i isplate naknada štete „Slobodnoj Bosni“ su u 2015. godini tri puta bili blokirani računi i onemogućeno poslovanje, iako u Zakonu o zaštiti od klevete jasno piše da je Sud prilikom donošenja odluka dužan cijeniti sve okolnosti slučaja, između ostalog, i da li bi iznos dodijeljene štete mogao dovesti do velikih materijalnih poteškoća ili stečaja medija.

Samo u posljednja dva mjeseca prošle godine sa računa „Slobodne

Događaji

11.01.2015.

Novinari upozoravaju na predugu političku krizu u Mostaru

Okrugli sto o medijskom praćenju i ulozi medija i novinara u dugogodišnjoj političkoj krizi u Mostaru održan je u ovom gradu u organizaciji BHN Kluba novinara Mostar. Neki od učesnika skupa su istakli da u Mostaru vlada svojevrsna "zavjera šutnje", posebno vladajućih stranaka, ali i predstavnika međunarodne zajednice. Rečeno je i da novinari o političkoj krizi u Mostaru još i dobro izvještavaju, ako se uzme u obzir koliko su im izvori informacija zatvoreni.

"Politička kriza u Mostaru predugo traje. Već godinama grad nema zakonodavnu vlast zbog neodržavanja izbora", podsjetio je predsjednik Kluba novinara Mostar, Faruk Kajtaz, napomenuvši da cijelo vrijeme otvorene križe javnost jako malo zna o čemu se pregovara i razgovara, jer se novinarima ne pruža prilika da nešto više saznaju.

[Detalji](#)

26.12.2015.

Ministar vanjskih poslova BiH posjetio Klub novinara Banja Luka

"Mediji su važan segment u društvu. Razumijem novinarski posao i apelujem da, koliko god je moguće, radite otvorenije, poštenije, bez pritisaka, cenzure i autocenzure, jer se na taj način najviše može služiti društvu i korigovati sve što rade političari", rekao je Crnadak i izrazio uvjerenje da će sve što on i njegovi saradnici rade u Ministarstvu inostranih poslova BiH i u narednoj godini biti još bliže javnosti. Predsjednik Kluba novinara Banja Luka Siniša Vukelić ističe da su novinari prenijeli šefu bh. diplomatičke stav da po pitanju medijskih prava ne može biti kompromisa.

[Detalji](#)

22.12.2015.

Bez sindikalnog organizovanja ne može biti bolje

Novinari u Unsko-sanskom kantonu moraju imati više hrabrosti i solidarnosti kako bi se izborili za svoja radna prava i kako bi sačuvali dostojanstvo profesije, poručili su novinari tokom radionice o radnim pravima novinara i sindikalnom organizovanju u Bihaću.

Učesnici radionice istakli su loš položaj novinara i neprimjerjen odnos vlasti prema medijima. Novinari se u USK često susreću sa različitim oblicima kršenja svojih radnih prava, a tome doprinose i institucije koje nemaju odgovarajuće mјere za zaštitu novinara i sankcionisanje neodgovornih vlasnika medija.

[Detalji](#)

Bosne" isplaćeno je 13.400 KM za naknadu štete po dvije tužbe za klevetu, koje su protiv mojih kolega podnijeli dekan Pravnog fakulteta u Banjoj Luci Vitomir Popović i izvjesna Gabrijela Ljoljić- Đurđević, službenica u Vladi Distrikta Brčko. Vitomir Popović je tužio Uredništvo „Slobodne Bosne“ nakon što smo objavili intervju s Dragomirom Babićem, u to vrijeme predsjednikom Nevladine organizacije Narodni front, protiv kojeg je, također, podnio tužbu za klevetu. Popović je tvrdio da ga je sugovornik „Slobodne Bosne“ grubo oklevetao, da je o njemu iznio sve same laži, ali je za trajanja sudskog postupka povukao tužbu protiv Dragomira Babića. Cijenu su, na koncu, platili novinari „Slobodne Bosne“ - zbog navodnih kleveta koje je o Vitomiru Popoviću izrekao Babić, a naša kolegica prenijela, morali smo isplatiti 8.400 KM. Drugi je slučaj jošapsurdniji, jer je tvrdnje da je službenica Gabrijela Ljoljić-Đurđević umiješana u korupcijski skandal, u razgovoru s novinarkom „Slobodne Bosne“, iznio predsjednik Osnovnog suda u Brčkom Jadranko Grčević. Suci Apelacionog suda u Brčkom su, međutim, zaključili da je njihov kolega, predsjednik Osnovnog suda, govorio laži, ali je račun ponovno ispostavljen „Slobodnoj Bosni“. Gabrijeli Ljoljić-Đurđević smo platili 5.000 KM.

Sada se postavlja pitanje kakve nam to standarde u novinarstvu postavljaju sutkinje i suci koji odlučuju po tužbama za klevetu? Dva primjera koja sam spomenula potvrđuju da novinari više ne odgovaraju samo za svoje autorske rade, nego smo počeli snositi posljedice i zbog izjava naših sugovornika, čiji kredibilitet, barem u slučaju predsjednika Osnovnog suda u Brčkom, ne bi trebao biti upitan. Znači li to da ćemo ubuduće morati cenzurirati i sve naše sugovornike, jer je sudska praksa već proizvela autocenzuru, barem kod mojih kolega i mene osobno. Mi smo dovedeni u situaciju da za svaku objavljenu informaciju moramo podastrijeti čvrste, materijalne dokaze, do kojih je, nerijetko, nemoguće doći, jer novinari nisu ni policajci, ni tužitelji, nemaju na raspolaganju ni pravne mehanizme, ni policijsku infrastrukturu. U isto vrijeme, jedini dokaz koji „druga strana“, odnosno oni koji tuže novinare, trebaju dostaviti i koje sudovi prihvataju bez ikakve rezerve i provjere, su ljekarsko uvjerenje, a zapravo potvrde, da je zbog objavljenog teksta ta osoba pretrpila duševnu bol. Liječnici takva uvjerenja izdaju prema istom obrascu, mijenja se samo ime i prezime, ponekad čak i „retroaktivno“?!

Dosadašnja iskustva „SB“, poslije desetina sudske sporova, potvrđuju da suci, izričući drakonske novčane kazne (u iznosima većim od 10.000 KM) nisu uzimale u obzir da se naknada štete

Saopćenja za javnost

14.01.2015.

Protest otvaranju krivične istrage protiv urednika i advokata Slobodne Bosne

UO BH novinara smatra ozbiljnim kršenjem prava na slobodu izražavanja i prava na korištenje neimenovanih izvora odluku Kantonalnog tužiteljstva u Sarajevu da otvoriti krivičnu istragu protiv urednika i advokata Slobodne Bosne. Ovaj postupak se može tumačiti i kao nedopustiv pritisak Kantonalnog tužiteljstva na magazin "Slobodna Bosna" i ciljano kriminaliziranje glavnog urednika i advokata ovog magazina, a sve sa ciljem osiguranja dodatnog pravnog prostora za posebnu zaštitu javnog službenika Ministarstva unutarnjih poslova Kantona Sarajevo, koji je već iskoristio svoje građansko pravo i podnio tužbu za klevetu protiv Slobodne Bosne.

[Detalji](#)

06.01.2015.

Saopćenje povodom pozivanja na nasilje putem online medija i društvenih mreža

Upravni odbor BH novinara izražava zbunost zbog brutalnog širenja govora mržnje, međuvjerske i međunarodne netrpeljivosti, kao i pozivanja na nasilje prema djeci, školi i bilo kojem čovjeku u BiH. Nedopustivo je da mediji - urednici i novinari objavljaju sadržaje kojima se poziva na linč, doprinosi širenju straha i netolerancije, odnosno da se zadire u privatnost, izlažu sudu javnosti maloljenici i njihove porodice. Takva postupanja protivna su kodeksu novinarske etike, standardima profesionalnog i odgovornog novinarstva, kao i svim međunarodnim konvencijama o zaštiti osnovnih ljudskih prava, prava djeteta i temeljnih sloboda. Takva postupanja su i krivično djelo prema zakonima BiH, u suprotnosti su sa svim ljudskim i demokratskim vrijednostima.

[Detalji](#)

31.12.2015.

Klub novinara Banjaluka osudio neprimjerene optužbe ministra unutrašnjih poslova RS

Klub novinara Banja Luka smatra neprimjerenim javni nastup i optužbe ministra unutrašnjih poslova Republike Srpske Dragana Lukača u kojima se navodi da „Slobodan Vasković preko svoga bloga poziva na rušenje institucija i podriva institucije Republike Srpske, a naročito MUP RS“. Klub novinara podsjeća ministra Dragana Lukača da, ukoliko smatra da su navodi koje Slobodan Vasković iznosi na svom blogu neutemeljeni i neargumentovani, zaštitu može zatražiti u skladu sa zakonom o zaštiti od klevete umjesto što nečije pisanje kvalificuje kao podrivanje institucija RS.

[Detalji](#)

29.12.2015.

Saopćenje povodom gašenja printanog izdanja Slobodne Bosne

Prestanak izlaženja magazina nakon punih dvadeset godina i štampanja 1000 brojeva predstavlja nemjerljiv gubitak za novinarsku zajednicu BiH i za svakog njenog građanina pojedinačno. Slobodna Bosna je jedan od rijetkih nezavisnih medija u BiH koji je godinama odolijevao snažnim političkim pritiscima i dizao glas protiv nedemokratskih ponašanja, te široj medijske slobode, pluralizam informacija i različitost stavova.

[Detalji](#)

ne dosuđuje radi sticanja imovinske koristi onih koji tužakaju novinare, niti zbog kažnjavanja medija, nego da se uspostavi ravnoteža između prava na slobodu izražavanja i prava na zaštitu ugleda. Nažalost, proizvoljno, ponekad tendenciozno ili pravno neutemeljeno tumačenje Zakona o zaštiti od klevete od strane sudaca ohrabriло je i političku i kriminalnu elitu da u sve većem broju podižu tužbe protiv novinara. Za jedne je to najefikasniji način da zaustave svaku kritiku na svoj račun, za druge prilika da olako zarade novac. Sve naše žalbe upućene VSTV-u, odnosno Uredu disciplinskog tužitelja, bile su odbačene, uz obrazloženje kako suci imaju pravo na slobodne sudačke odluke, pa čak i kada one predstavljaju najgrublji atak na slobodu izražavanja, izravno ugrožavaju medijske slobode ili dovedu do gašenja novina, koje su na tržištu BiH uspjele opstati više od dvadeset godina.

Primjena Zakona o zaštiti od klevete

Dekriminalizacija klevete nije dovela do smanjenja broja sudskih postupaka

Piše: Sanela Gorušanović-Butigan

Zakon o zaštiti od klevete u Federaciji BiH stupio je na snagu 2002 godine, a Zakon o zaštiti od klevete Republike Srpske stupio je na snagu 2001 godine. Riječ je o zakonima koji na skoro identičan način regulišu ovu materiju.

Osnovni cilj donošenja novih zakona je bila dekriminalizacija klevete, koja bi trebala da doprine većoj slobodi izražavanja medija, pa tako i općoj demokratizaciji društva. Također se prilikom donošenja zakona težilo i usvajaju evropskih standarda u ovoj oblasti, koji su posebno izraženi u članu 10. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama. Tako je uređeno da odgovornost za klevetu bude građansko-pravne prirode i da se ovim zakonima zapravo regulira naknada štete nanesena nečijem ugledu klevetničkim izražavanjem. Regulisanje odgovornosti za klevetu u građansko-pravnoj oblasti se može smatrati napretkom u ostvarenju najviših međunarodnih standarda u slobodi izražavanja.

Zakon klevetu definira kao radnju nanošenja štete ugledu fizičkog ili pravnog lica iznošenjem ili pronošenjem izražavanja neistinitih činjenica identifikovanjem tog fizičkog ili pravnog lica trećem licu.

Predmet pronošenja ili iznošenja mogu biti samo tvrdnje koje se odnose na određeni događaj, objektivna stanja, radnje, pojave i slično čija se istinitost može objektivno utvrđivati i ocjenjivati i mora se odnositi na tačno određenu osobu. Određenost osobe ne mora biti izričita ali se prema okolnostima iznesenim u izjavi treba znati na koga se izjava odnosi.

Da bi se u parničnom postupku utvrdila kleveta potrebno je da su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti: postojanje/objavljanje neistinitog sadržaja (iznošenje i pronošenje), šteta po fizičko ili pravno lice, namjera ili određeni stepen nepažnje, identifikacija lica kojem se nanosi šteta i da se izražavanje o nekome učini dostupnim trećim licima.

U vezi s ovim posljednjim pojmom – načinom na koji se izražavanje o nekome čini dostupnim (pogotovo dostupnim putem medija) u sudskoj praksi se pojavilo kao sporno pitanje da li za klevetu iznesenu u sredstvima javnog informiranja mogu

Saopćenja za javnost

22.12.2015.

Protest VSTV-u zbog napada na FTV i medije u BiH

BH novinari i Linija za pomoć novinarima najoštiriјe osuđuju institucionalni pritisak na FTV i novinare ove medijske kuće, pokrenut sa ciljem oduzimanja prava FTV ali i cijeloj medijskoj zajednici BiH da izvještavaju o radu pravosudnih institucija i kritički se osvrću na rad pojedinih sudija, na njihova primanja i ponašanje koje nije u skladu sa postojećim zakonima, moralnim normama ili visokim stupnjem javne odgovornosti i transparentnosti, kakvu u sebi treba nositi svaka javna pa i pravosudna funkcija.

[Detalji](#)

u tekstovima objavljenim putem javnog informiranja su odgovorna lica iz stava 2. član 6. Zakona o zaštiti od klevete a ne tuženi kao fizičko lice te je ocijenio utemeljenim revizijski prigovor tuženog i odbio tužbeni zahtjev tužitelja.

Na navedenu odluku je uložena apelacija AP- 5582/10, koja je usvojena i kojom se utvrđuje povreda člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Bitno je naglasiti da postoje izuzeci od odgovornosti za klevetu i to ako je izražavanjem izneseno mišljenje ili ako je to izražavanje u suštini istinito, a netačno samo u nebitnim elementima, ako je štetnik po zakonu obavezan da iznosi ili prenosi izražavanje ili je iznosio odnosno prenasio izražavanje u toku zakonodavnog, sudskog ili upravnog postupka te ukoliko je iznošenje odnosno prenošenje izražavanja bilo razumno a što sud posebno cjeni u svakom slučaju.

Naime, cilj i ideja Zakona o zaštiti od klevete je omogućiti „pozitivan protok informacija“ radi opće informiranosti društva u svim sferama, odnosno promoviranje prava na slobodu izražavanja a zbog čega je u konačnici Zakon propisao i obavezu ublažavanja štete.

Dakle, oštećeni je dužan da poduzme sve potrebne mjere da ublaži štetu uzrokovanoj izražavanjem neistinite činjenice a naročito da štetniku podnese zahtjev za ispravku tog izražavanja, međutim u sudskoj praksi se ne odbacuje tužba ako štetnik prije podnošenja tužbe ne podnese zahtjev za ispravku tog izražavanja, jer zakon jasno ne propisuje da je riječ o procesno pravnoj prepostavki za podnošenje tužbe.

Također je radi obezbjeđenja principa slobode izražavanja propisana i zaštita povjerljivih izvora. Novinar i drugo fizičko lice koje je uključeno u novinarsku djelatnost traženja, primanja ili saopćavanja informacija javnosti, koje je dobio informaciju iz povjerljivog izvora ima pravo da ne otkrije identitet tog izvora.

U konačnici ukoliko se u parničnom postupku utvrdi klevetničko izražavanje tuženog, oštećenom licu se kao tužitelju dosuđuje obeštećenje koje treba da bude u srazmjeri sa nanesenom štetom ugleda oštećenog i to u vidu naknade štete. Visina naknade štete se cjeni u ovisnosti od svih elemenata okolnosti slučaja, odnosno cjeni se koje je sve mjere poduzeo štetnik radi ublažavanja kazne, da li je došlo do objavljanja ispravke i opozivanja izražavanja neistinite činjenice ili izvinjenje, da li je štetnik stekao novčanu korist od tog izražavanja i sl.

Mišljenja sam da određeni iznos obeštećenja treba biti umjeren i ne treba dovesti štetnika do materijalne poteškoće niti obogatiti suprotnu stranu.

Statistički gledano, dekriminalizacija odnosno vođenje građanske parnice radi klevete nije dovelo do smanjenja broja sudskih postupaka.

Također, sudska praksa ukazuje da se od samog početka vođenja ovih postupaka primjenjuju međunarodni standardi iz ove oblasti a posebno standardi sadržani u Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama.

Europski sud za ljudska prava je u svojoj praksi u vezi s ograničenjem slobode izražavanja medija i novinara utvrdio određene standarde koje primjenjuju domaći sudovi u sličnim slučajevima, kao npr:

Sanela Gorušanović-Butigan, Sutkinja Općinskog suda u Sarajevu na Konferenciji o primjeni Zakona o zaštiti od klevete; Banja Luka, 30.11.2015.

Mediji o medijima

05.01.2016.

RAK raspisao konkurs za direktora

Regulatorna agencija za komunikacije BiH (RAK) objavila je uoči Nove godine, 31. decembra, javni konkurs za izbor generalnog direktora RAK-a, potvrđio je za Oslobođenje član Vijeća ove agencije Faruk Borić. On je dodao da je rok za podnošenje prijava 30 dana od objavljivanja konkursa, a njegovi uvjeti nisu izmijenjeni u odnosu na prethodni konkurs, kada je na adresu RAK-a pristiglo ukupno 15 prijava.

[Detalji](#)

05.01.2016.

BHRT pred gašenjem

Sindikat BHRT-a uputio je i pismo medijima, ali i svim relevantnim institucijama u BiH upozorivši na tešku situaciju u ovoj medijskoj kući, te ocijenivši da je sistem pred gašenjem, a da je najveći problem naplata RTV takse, od koje bi javni servisi u BiH trebalo da se finansiraju.

O ovome problemu prije nekoliko dana raspravljaо je i Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, te usvojio nekoliko zaključaka Komisije za saobraćaj i komunikacije ovog doma.

[Detalji](#)

- Novinarske slobode, po tumačenju Suda, sadržavaju i "mogućnost pribjegavanja određenom stupnju pretjerivanja pa čak i provočiranja. Štoviše, iako Sud ne mora odobravati polemički, pa čak i agresivni, ton kojeg koriste novinari, člana 10. ne samo da štiti bit/sadržaj izraženih ideja i informacija, nego i formu kroz koju su one izražene. Izbor oblika i načina prezentacije informacija su autonomno pravo novinara i urednika zaštićeno člankom 10 i da nije zadaća sudova (ni Europskog, ni nacionalnih) da medijima nameću poželjni oblik izražavanja ideja i informacija.

- Granice dopuštene kritike znatno su šire kad su u pitanju političari i druge javne osobe nego kada se radi o privatnim osobama. Političari se svojevoljno i svjesno izlažu pomnom ispitivanju svojih riječi i dijela kako od strane novinara tako i od strane cjelokupne javnosti, pa moraju iskazati veći stupanj tolerancije (presuda Lopez Gomez da Silva v. Portugal 2000. godine).

- Pažnja pri razmatranju svakog slučaja a kako bi se napravila razlika između informacije (činjenice) i mišljenja (vrijednosne ocjene). Istinitost prvog se mora dokazivati, a drugog ne (presuda Lingens v. Austrija 1986. godine).

Zakon o zaštiti od klevete u sudskoj praksi

Piše: Duško Miloica

Kako je danas od sve većeg značaja da se osigura informisanje i razumijevanje u društvu, u popravi kako krize morala i ugroženosti drugih vrijednosti čovjeka, značaj pravovremenog i istinitog informisanja javnosti kao

i izražavanja mišljenja, od strane novinara je od izuzetnog značaja. Upravo zbog navedenog, zakonodavac na prostorima BiH, kako bi podržao slobodu izražavanja, (za razliku od nekih pravnih sistema), dekriminalizovao je klevetu tako da za istu više ne postoji krivična odgovornost. Odgovornost za klevetu je prebačena u zonu građansko-pravne prirode i novčana naknada, satisfakcija je za nanesenu štetu nečijem ugledu klevetičkim izražavanjem. Ovdje treba napomenuti da je ovo značajan napredak i doprinos BiH zakonodavstva slobodi štampe i informisanja, jer prema međunarodnim standardima u ovoj oblasti, krivično gonjenje za djelo klevete samo po sebi ne predstavlja kršenje Evropske konvencije o zaštiti osnovnih prava i sloboda (u daljem tekstu : Evropska konvencija) i još je zadržano kao krivično djelo u ne malom broju zemalja.

Kleveta pojmovno i u narodu označava ogovaranje, vrijeđanje časti, omalovažavanje ili davanje izjave u kojima se tvrde neistine iako se zna da su neistinite, kako bi se stvorila negativna slika o pojedincu, skupini, narodu, državi i dr.

Prema zakonima BiH, kleveta je radnja nanošenja štete ugledu fizičkog ili pravnog lica iznošenjem ili pronošenjem izražavanja neistinith činjenica identifikovanjem tog fizičkog ili pravnog lica trećem licu. Zakon o zaštiti od klevete u Federaciji BiH objavljen je u Službenim novinama Federacije BiH broj 59 iz 2002. godine, a Zakon o zaštiti od klevete Republike Srpske, objavljen je u Službenom glasniku Republike Srpske broj 37 iz 2001. godine i isti na gotovo identičan način regulišu ovu materiju.

Imajući u vidu značaj ovog pitanja za novinare, pogotovo kada se ima u vidu činjenica da svakodnevno, baveći se svojim profesionalnim pozivom, „mogu,“ ući u zabranjenu zonu odgovornosti za klevetu i biti izloženi tužbama sa ne malim novčanim tužbenim zahtjevima pokušaćemo kroz neke primjere iz prakse Ustavnog suda BiH i Evropskog suda prikazati stavove sudova koji mogu novinarama biti od pomoći.

Ustavni sud BiH u apelaciji br. AP 758/09, gdje je činjenični opis klevete iz jednih dnevnih novina, sa naslovom „Optuženo 12 razbojnika“ i podnaslovom „Krali i tukli naše građane povratnike iz Njemačke“, a naviješe „radili po grupama“, utvrđio je da se radilo o kleveti (u suštini potvrđio stav Vrhovnog suda RS), obzirom da iz optužnice tužilaštva ne proizlaze ovi navodi već da je „od okrivljenog Ž. Š. kupio za 150 DM bušilicu marke 'Mekabo' iako je s obzirom na nisku kupoprodajnu cijenu morao znati da je pribavljen krivičnim djelom i da je time počinio krivično djelo prikrivanja.“. Naime, Vrhovni sud RS, protiv čije je odluke uložena apelacija, je našao da je objavljinjem predmetnog članka u javnosti apelant objavio neistinitu informaciju kojom je narušen tužiteljev ugled u porodici i u društvenoj sredini kojoj pripada a prilikom odmjeravanja visine naknade štete vodilo se računa o tome da je apelantov dnevni list u kojem je objavljen sporni članak većeg tiraža i dostupan na širem području BiH, uzeo je u obzir da su objavljinjem ne istinitog sadržaja tužitelju pričinjeni duševni bolovi o čemu se detaljno izjasnio vještak neuropsihijatar a pri odmjeravanju visine naknade sud je ocijenio i činjenicu da nije objavljena tužiteljeva reakcija na predmetni članak u vidu njegove ispravke. Za knadu nematerijalne štete dosuđen je iznos od 8.000,00 KM. U apelaciji Ustavnog suda BiH apelant je naveo da se

Konkursi

Poziv studentima za stručnu praksu u Dnevnom listu

Stručna praksa traje tri mjeseca i mora se održati u kontinuitetu. Na praksi se mogu prijaviti redovni i vanredni studenti preddiplomskog, diplomskog i postdiplomskog studija. Po završetku prakse nudi se mogućnost zapošljavanja. Prijave se mogu dostaviti **do 18. januara 2016.** godine na email adresu praksa@dnevni-list.ba.

Poziv za prijavljivanje filmova za BELDOCS 2016.

Međunarodni festival dokumentarnog filma BELDOCS poziva autore, producente i distributere da prijave dugometražne dokumentarne filmove za deveto izdanje festivala. **Rok za prijavljivanje je 1. februar 2016.** godine.

[Detalji](#)

radilo o „suštinskoj istinitosti“, spornog izražavanja i da se presuda Vrhovnog suda RS ne bavi „standardom dokazivanja“ iz člana 7. Zakona o zaštiti od klevete¹, koja *mora sadržavati razloge za ograničenje slobode izražavanja* prema članu 10. stav 2. Evropske konvencije. Ustavni sud BiH je po apelaciji zaključio da postoji kleveta, da *nema povrede prava na slobodu izražavanja* iz člana II/3. (h) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 10. Evropske konvencije jer je „miješanje“ u apelantovo pravo na slobodu izražavanja bilo u skladu sa zakonom, imalo cilj zaštitu „ugleda ili prava drugih“ i bilo „neophodno u demokratskom društvu“. U obrazloženju Ustavnog suda BiH navodi da sloboda izražavanja je neophodan preduslov za funkcionisanje i opstanak svakog demokratskog društva, te, stoga, jemstvo svih drugih ljudskih prava i sloboda i u slučaju mogućeg sukoba ovog prava s ostalim zagarantovanim ljudskim pravima i slobodama, sudovi moraju voditi računa o tome da svako ograničavanje slobode izražavanja, s ciljem zaštite nekog drugog ljudskog prava zagarantovanog Ustavom, može biti tek izuzetak od ovog pravila. Nadalje, u obrazloženju se citira član 10. Evropske konvencije² gdje prvi stav definiše zaštićene slobode, a drugi stav propisuje okolnosti pod kojima se javna vlast može miješati u uživanje slobode izražavanja, i gdje se ističe da štiti izražavanje koje nosi rizik ugrožavanja, ili zaista ugrožava interes drugih. Dodaje se da ovaj član 10. štiti ne samo informacije i ideje koje su primljene pozitivno, ili se smatraju bezopasnim, ili prema njima nema stava, već i one koje vrijedaju, šokiraju i uznemiravaju, a to je ono što zahtijeva tolerantnost i pluralizam bez kojih nema demokratskog društva (vidi Evropski sud, Handyside protiv Ujedinjenog Kraljevstva, presuda iz 1976. godine). Ustavni sud BiH napominje da naprijed navedeno ne znači da je sloboda izražavanja absolutna i da

nije ničim ograničena, već naprotiv, u demokratskim i pravnim državama gotovo nijedno ljudsko pravo i sloboda, ma koliko bili primarni ili značajni, nisu i ne mogu biti absolutni i neograničeni te da za uspostavljanje pravične ravnoteže između zagarantovanih sloboda i prava u demokratskom društvu, presudan je način na koji se neko utvrđeno pravno načelo tumači i praktično primjenjuje. Dalje, obrazlaže da je stavom 2. člana 10. Evropske konvencije, propisano da se vlast može miješati u ostvarivanje slobode izražavanja samo ako se ispune tri kumulativna uslova: a) da je miješanje propisano zakonom, b) da miješanje ima cilj da zaštiti jedan ili više predviđenih interesa ili vrijednosti, i c) da miješanje je neophodno u demokratskom društvu, i navodi da su ti uslovi ispunjeni, pod a) miješanje je propisano Zakonom o javnom informisanju i Zakon o obligacionim odnosima, pod b) cilj je zaštita ugleda i prava drugih i c) miješanje neophodno u društvu se postiže ravnotežom između dva zaštićena dobra, slobode izražavanja i zaštite ugleda. Ustavni sud BiH dalje nalazi da je apelantu kao osnova za objavu spornog teksta poslužila optužnica iz koje nesporno proizlazi da je tužitelj optužen za krivično djelo prikrivanja, međutim, apelant je objavljinjem spornog teksta odstupio od navedene optužnice na način da je o tužitelju objavio neistinite informacije iz kojih proizlazi da je tužitelj optužen za krivično djelo razbojništva, teške razbojničke krađe i teške krađe, i zaključuje, iznošenjem neistinitih informacija apelant je narušio tužiteljev ugled u porodici i u društvenoj sredini.

Iz navedenog primjera može se zaključiti da se novinarev tekst nije mogao zaštititi „slobodom izražavanja“, i da isti bude oslobođen od naknade štete za klevetu, kao npr. u slučaju u predmetu Evropskog suda, *Dalban protiv Rumunije 1999*³, gdje Evropski sud u principu priznaje odbranu na osnovu „iskrene namjere, što je vrsta zamjene za dokazivanje istinitosti. Kada novinar ili pub-

Duško Miloica, Predsjednik Osnovnog suda u Prijedoru na Konferenciji o primjeni Zakona o zaštiti od klevete u Banjaluci

¹ Zakon o zaštiti od klevete
Izuzetci od odgovornosti
Član 6.

U sljedećim slučajevima neće se odgovarati za klevetu: a) ako se radi o izražavanju mišljenja ili kada je izražavanje u suštini istinito; Standard dokazivanja

Član 7.

Pri utvrđivanju odgovornosti i dodjeljivanju naknade u smislu ovog zakona potreba za ograničavanjem prava na slobodu izražavanja mora biti jasno utvrđena u skladu sa članom 10. (2) Evropske konvencije o ljudskim pravima i sudskom praksom Evropskog suda za ljudska prava.

² Član 10. Evropske konvencije glasi:

1. Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu mišljenja i slobodu primanja i prenošenja informacija i ideja, bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj član ne sprječava države da zahtijevaju dozvole za rad od radio, televizijskih i filmskih kompanija.

2. Ostvarivanje ovih sloboda, budući da uključuje obveze i odgovornosti, može podlijegati takvim formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili sankcijama predviđenim zakonom i koje [su] neophodne u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, teritorijalnog integriteta ili javne sigurnosti, sprječavanja nereda ili zločina, zaštite zdravlja i morala, ugleda ili prava drugih, sprječavanja širenja povjerljivih informacija ili u interesu očuvanja autoriteta i nepristranosti suda.

³ U predmetu *Dalban protiv Rumunije*, gdje je novinar optužio političara za korupciju i zloupotrebu državne imovine, Evropski sud je smatrao da "novinarska sloboda uključuje i pribjegavanje odrednjom stepenu pretjerivanja, čak i provokacije."

likacija imaju legitiman cilj, kad je u pitanju nešto od značaja za javnost, i kada su razumni naporci uloženi u potvrđivanje činjenica, mediji se neće smatrati odgovornima čak i u slučaju da se ispostavi da su date činjenice bile netačne. Naime na osnovu iskrene namjere dozvoljavaju se medijima "slobodoni prostori za greske". U navedenom predmetu *Dalban protiv Rumunije, 1999*, Evropski sud je rekao da "nema dokaza da je opis događaja dat u članku potpuno neistinit i da je za cilj imao da potpali klevetničku kampanju protiv GS...".

Inače, dajući jasnu distinkciju između informacije (činjenice) i mišljenja (vrijednosne ocjene), Evropski sud kaže da "postojanje činjenica može se pokazati, dok se za istinu na osnovu vrijednosne ocjene ne može dati dokaz. ... Sto se tiče vrijednosne ocjene, zahtjev se ne može ispuniti i direktno utiče na samu slobodu mišljenja, koja je temeljni dio prava koja garantuje član 10 Konvencije..", dok su mišljenja lični stavovi i viđenja nekog događaja ili situacije, i ne mogu se dokazima potvrditi ili negirati, osnovne činjenice na kojima se mišljenje temelji mogu se dokazati, ili dokazima negirati. Isto tako je Evropski sud, u predmetu *Dalban protiv Rumunije*, smatrao: "Neprihvatljivo bi bilo da se novinaru ne dozvoli da iznese svoj kritički sud, ako ga ne može dokazati."

U predmetu Evropskog suda *Lingens protiv Austrije* (1986). u nekoliko članaka, novinar je kritikovao austrijskog kancelara za određeni politički potez, tj. njavu ulaska u koaliciju sa strankom na čijem je čelu osoba sa nacističkim idejama. Novinar Lingens, kancelarovo ponašanje nazvao je "amoralnim", "nedostojnjim", "najnižom,, vrstom oportunitizma i austrijski sudovi su zaključili da su izjave bile kleveta, te su mu izrekli novčanu kaznu. Međutim, Evropski sud je rekao da je pristup domaćih sudova bio pogrešan, jer se mišljenja (vrijednosne ocjene) ne mogu pokazati i ne mogu potvrditi dokazima, i da „*Mada štampa ne smije prekoračiti granice uspostavljenе, između ostalog, u cilju zaštite ugleda drugih, njihova je dužnost da prenose informacije i ideje o političkim pitanjima kao i o svim drugim pitanjima od interesa javnosti. Ne samo da štampa ima zadatak da prenosi informacije i ideje: javnost ima pravo da ih primi [...] U vezi s tim, Sud ne može prihvati mišljenje izraženo u presudi apelacionog suda u Beču, da je zadatok štampe da prenosi informacije, čije se tumačenje mora prepustiti prvenstveno čitaocima.*

U jednom drugom predmetu Evropskog suda, predmetu *Thorgeirson protiv Islanda*, Thorgeirson je u štampi iznio navode o široko rasprostranjenoj brutalnosti policije na Islandu, i policajce nazvao "zvijeri u uniformama", "ljudi svedeni na mentalnu zrelost novorođenčeta, zahvaljujući sili i zahvatima koje policijaci i izbacivači uče i koriste sa brutalnom spontanošću" a odbranu policije nazvao "provociranje, laž, nezakonita djela, sujevjerje, nepromišljenost i nesposobnost." U svojoj zemlji Islandu Thorgierson je krivično gonjen i izrečena mu je novčana kazna za klevetu. Evropski sud je rekao da je podnositelj pokrenuo pitanje brutalnosti policije u svojoj zemlji i "...dužnost je štampe da prenosi informacije i ideje o pitanjima od javnog interesa", kao i to da "u njegovoj sudskoj praksi nema ništa što daje distinkciju ... između političke diskusije i diskusije o drugim pitanjima od javnog interesa". Evropski sud je, na kraju, kaznu okarakterizirao kao "potencijalno obeshrabrujuću za otvorenu diskusiju o pitanjima od javnog interesa." Ovim stavom Evropski sud nesumnjivo slobodi štampe daje snažnu zaštitu u javnoj debati o pitanjima od značaja za javnost.

Na kraju bi istakli da je teško dati jedinstvenu formulu u vezi novinarskih pisanja a vezano za klevetu, ali neka načela kojih se treba držati i koja je u suštini kao standard u svojim odlukama prihvatio i Evropski sud su ta da:

- a) ne štiti iznošenje činjenica (informacija) ili mišljenja kojima se bez validnih i uvjerljivih dokaza, neko optužuje za činjenje krivičnog djela ili se u toku krivičnog postupka proglašava krimi prije pravosnažnosti presude i tako se narušava presumpcija nevinosti i utiče na sudski postupak i ugrožava pravo optuženog na pravično suđenje,
- b) novinarske slobode sadržavaju i mogućnost pribjegavanja određenom stepenu pretjerivanja uključujući i provociranja i ne samo da podrazumjevaju sadržaj izraženih mišljenja i činjenica, nego i formu kroz koju su one izražene, tj. izbor oblika i načina prezentiranja činjenica pravo je novinara i urednika i zaštićeno je,
- c) granice dopuštene kritike od strane novinara znatno su šire kad su u pitanju javne osobe i političari i nego kada se radi o privatnim osobama, jer se, ovi prvi, svjesno izlažu pomnom ispitivanju svojih postupaka i djela kako od strane novinara tako i od strane javnosti, pa moraju iskazati veći stepen tolerancije,
- d) pitanja od ozbiljnog javnog interesa, posebno političke rasprave, uživaju najviši stepen zaštite, što posebno važi za javnu raspravu u toku predizbornih kampanja,
- e) u svakom predmetu, mora se posvetiti posebna pažnja razlikovanju činjenica i mišljenja, istinitost prvog se mora dokazivati, a drugog ne,
- f) posebnu zaštitu uživaju mediji i novinari zbog svoje izuzetno važne funkcije, i svako kažnjavanje novinara i medija zbog činjenica ili iznošenja mišljenja o pojedinim javnim pitanjima biće podvrgnuto najstrožijem ispitivanju od strane sudova i mora u svakom slučaju biti opravданo posebno jakim razlozima.
- g) objavljivanje demantija svakako ima određeni uticaj u eventualnim sudskim postupcima.

Najava događaja

- Otvorene Kluba novinara u Mo-
- staru
- Skupština Udruženja/udruge BH novinari
- Istraživanje u okviru projekta Media Circle

Zakon o zaštiti od klevete ne prepoznae prirodu online medija

Netransparentni portali kao paramedijski prostor

Piše: Nusmir Huskić

Period desetogodišnje primjene Zakona o kleveti računajući od posljednjih izmjena Zakona iz 2005. godine nedvojbeno je donio niz sudske odluke općinskih sudova iz Federacije BiH o kojima bi se moglo diskutovati i na osnovu kojih bi se mogli donijeti razni zaključci u pogledu načina primjene i "odmjeravanja" štete. Smatram da praksa sudova u osnovi izjednačena, slična u pogledu visine dosuđenih naknada u par hiljada konvertibilnih maraka. Međutim, za mene zanimljiva tema povezana sa klevetom i medijima jesu "online mediji" i "online portali" čiji će "članci", "vijesti" i "prenesene neistine" u narednim godinama stvarati novu praksu naših sudova.

Iz svoje dosadašnje prakse i nekoliko predmeta, tačnije 7 konkretnih predmeta, koji su u suštini bazirani na objavi neistina na internet portalima, sa sigurnošću mogu zaključiti jedno - sudovi ne dvoje u pogledu "medija", odnosno nije bitno da li je portal na kojem je objavljena neistina "online medij" (što bi ukratko bio medij čija je vlasnička struktura transparentna, sa postojećom uredničkom politikom, zaposlenim stručnim kadrom, registrovanom djelatnošću itd.) ili neki internet portal (registrovana domena na serveru izvan BiH, vlasnik NN lice ili fizičko lice koje je obično web developer, dizajner web stranice itd) i olako se upuštaju u meritum stvari smatrajući kako je izvjesno fizičko lice autor, urednik, izdavač itd. Da li je to ispravno sa aspekta činjenice da Zakon o kleveti u čl. 6. navodi kako "Za klevetu iznesenu u sredstvima javnog informiranja odgovorni su autor, odgovorni urednik, izdavač, kao i lice koje je na drugi način vršilo nadzor nad sadržajem tog izražavanja." jer Zakon nigdje ne propisuje pojam "online sredstvo javnog informisanja" za portale u vlasništvu NN lica. Ko takvim internet portalima daje svojstvo "javnog medija", da li to svojstvo mogu steći samo postojeći mediji, npr. printati mediji koji uporedo objavljaju sadržaj online, ili pak televizijske kuće, odnosno da li je dovoljna samo registracija domene, a naročito domene kojoj ne možete provjeriti vlasništvo (npr. ".com", ".net", ".info" itd.), odnosno sve domene koje nisu nacionalne sa oznakom ".ba". Upravo navedenu netransparentnost smatram kao potencijalnu opasnost za objavu klevetničkog sadržaja na portalima koji se "preko noći" tamo negdje "registruju" i pune se sadržajima koji preko raznih socijalnih medija (Facebook, Twitter, LinkedIn itd) privlače posjetioce kako bi "kliknuli" na senzionalističke naslove u kojima se često krije niz neistina, uvreda, a počesto i sadržaja protivnog moralu društva. A kada takav slučaj "dode na sto" i kada treba pripremiti kvalitetnu tužbu nailazimo na niz drugih povezanih problema, počev od virtuelnih osoba koji pišu sa različitim profila ili čak često pišu i anonimno što povećava broj pregleda spornog članka na Internetu i u konačnici daje mu više prostora, pa samim time i oštećenom nanosi više štete jer se takav članak svoje svjetlo i ugleda promičući ga preko socijalnih medija. Suština je u činjenici da ne postoje propisi koji bi regulisali niz bitnih pitanja za rad internet portala, poput: kako se autor mora potpisati, da li je to pravo ime, da li je on uopšte autor/uposlenik, freelancer, kako komentarisati članak (anonimno, sa Facebook profila, imenom i prezimenom itd). Zbog svega navedenog, a naročito zbog činjenice da nemam saznanja da će ova problematika biti regulisana od strane RAK-a, Vijeća za štampu, UTIC-a, možda Krivičnim zakonom FBiH, prekršajnim propisima, sloboden sam reći da je u pitanju paramedijski prostor i sadržaj koji naš Zakon o kleveti nije prepoznao, a kao što vidimo niti drugi propisi. Pored iznesenih problema sa kojima se suočava oštećeni u klevetničkim tekstovima neregistrovanih internet portala, često sam zaprimim upite autora određenih članaka čija djela bez dozvole bude prenesena, počesto izmijenjena i objavljena na takvim internet portalima, a bilo je slučajeva da je i potpisnik promijenjen pa je zbog senzacije potpisani i ugledni univerzitetski profesor. U konačnici se postavi pitanje zašto to neko radi? Prvi i najlogičniji razlog je imovinska korist jer zbog "klika" na vijest i dolaska posjetilaca koji će mu potencijalno obezbijediti dobru posjećenost internet portalu, a potencijalno i bolje cijene za objavu internet oglasa, vlasnici portala spremni su učiniti i mnogo više. Drugi razlog je uticaj i pritisak na određenu osobu, grupu ili eventualno društvo, kako bi određenim interesnim skupinama pomogli u ostvarivanju njihovih ciljeva.

U konačnici, premalo je prakse koje se bave suštinom objave klevetničkog sadržaja, ulogom internet portala, sve je manje i pravih slobodnih medija sa kvalitetnim i istinskim istraživačkim tekstovima, a sve više tekstova koji su ukradeni, naručeni i u suštini prevareni.

Nusmir Huskić, Advokat iz Sarajeva na Konferenciji o primjeni Zakona o zaštiti od klevete; Banja Luka, 30.11.2015.

Linija za pomoć novinarima

Aktuelni slučajevi:

Senudin Safić – Novinaru Senudinu Safiću putem društvenih mreža prijetio je Jasmin Kamber, brat federalnog zastupnika Asima Kambera. Također mu je i putem svog bloga na portalu INMEDIA. BA sam zastupnik Asim Kamber prijetio u svojim člancima kao npr. „Branko Ćopić“, povezujući ga sa islamističkom grupom „Boko Haram“ i nazivajući kolegu Safića raznim pogrdnjim imenima.

Edin Skokić - Kantonalno tužilaštvo Tuzlanskog kantona nas je obavijestilo da su sačinili prijedlog Općinskom sudu Tuzla za izdavanje naredbe za izuzimanje listinga poziva i SMS poruka upućenih na broj koji je koristio kolega Skokić. BH Telekom je utvrdio da je dana 13.03.2015. kada su prijetnje upućene broj pozivan iz inostranstva (Njemačka) te stoga nisu u mogućnosti da identificiraju korisnika.

Saopćenje za javnost – Udruženje BHN i Linija za pomoć novinarima uputili su javni protest Visokom sudsakom i tužilačkom vijeću u BiH radi neprimjerenih ocjena o medijima, posebno o načinu izvještavanja o stanju u bh. pravosudu na Federalnoj televiziji i u političkim magazinima „Pošteno“ i „Mreža“.

Saopćenje za javnost – Upravni odbor Udruženja/udruge BH novinari poziva urednike medija u BiH posebno urednike news portala i online medijskih platformi da sa puno više odgovornosti, senzibilnosti i novinarske profesionalnosti izvještavaju o predstojećem obilježavanju 9.januara - dana Republike Srpske, kao i o aktuelnim događajima u vezi sa tragičnom smrću 14-godišnjeg dječaka Mahira Rakovca iz Sarajeva.

Zaključci sa Konferencije o primjeni Zakona o zaštiti od klevete održanoj u Banjaluci 30. novembra 2015. godine:

1. Harmoniziranje i izmjene zakona na cijelom teritoriju države (u definicijama klevete i javnih ličnosti, visina odštete i vještačenja; trajanje sudskog postupka);
2. Ujednačavanje sudske prakse na teritoriju cijele BiH;
3. Uvođenje medijacije kao predsudskog postupka;
4. Inicirati rješavanja slučajeva klevete kroz RAK i VZS;
5. Organizovati stalni monitoring suđenja;
6. Pripremiti vodič/priručnik za novinare/advokate/sudije;
7. Organizovati zajedničku edukaciju novinara, advokata i sudija kroz praktične primjere bh. pravosuđa i Suda za ljudska prava u Strasbourg;
8. Formirati fond za odbranu novinara pred sudovima u BiH;
9. Izvršiti pritsak na Instituciju ombudsmena za ljudska prava, kako bi prihvatali formiranje ureda za medije unutar te institucije.

Impressum

Redakcijski kolegij biltena

Faruk Kajtaz

Siniša Vukelić

Borislav Vukojević

Bedrana Kaletović

Amer Tikveša

Urednik

Adis Šušnjar

Tehničko uređenje

Arman Fazlić

Udruženje/udruga BH Novinari

Kralja Tvrta 5/5, Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel/Fax +387 33 223 818; + 387 33 443 072

e-mail: bhnovinari@bhnovinari.ba;

web: www.bhnovinari.ba